

Spektrumavdelningen, S4
Birger Hägg
08-678 5641
birger.hagg@pts.se

Joakim Ågren
Trampet
521 94 Falköping

Meddelande av försäljningsförbud samt föreläggande om återkallelse av utrustningen Garmin Astro T5 USA-versionen m.m.

Saken

Meddelande av försäljningsförbud samt föreläggande enligt lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning m.m..

Post- och telestyrelsens avgörande

Post- och telestyrelsen (PTS) beslutar att Joakim Ågren, personnummer [redacted], vid vite om 150 000 kr ska rätta sig efter nedanstående beslutspunkter.

Försäljningsförbud

Post- och telestyrelsen (PTS) meddelar, med stöd av 10 § lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning (utrustningslagen), förbud för Joakim Ågren att tillhandahålla, dvs. sälja, skänka bort eller på annat sätt överlåta utrustningen, hundhalsbandet, Garmin Astro T5 USA-versionen.

Återkallelse från slutanvändare

PTS förelägger, med stöd av 10 § utrustningslagen, Joakim Ågren att återkalla hundhalsbandet Garmin Astro T5 USA-versionen från slutanvändarna.

Destruktion av såld utrustning

PTS förelägger, med stöd av artikel 19 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (förordning 765/2008), Joakim Ågren att skicka

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117 A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

de återkallade hundhalsbanden Garmin Astro T5 USA-versionen till PTS för destruktion.

Information till PTS om informationsinsatsen till slutanvändare

PTS förelägger, med stöd av 10 § utrustningslagen, Joakim Ågren att senast 2016-01-08 informera PTS om hur han avser att informera de kunder som köpt hundhalsbandet Garmin Astro T5 USA-versionen om utrustningens brister och om återkallelse av sålda produkter.

Information till slutanvändare om återkallelse

PTS förelägger, med stöd av 10 § utrustningslagen, Joakim Ågren att senast 2016-01-22 informera de kunder som köpt hundhalsbandet Garmin Astro T5 USA-versionen om utrustningens brister samt informera kunderna om hur återlämning av sålda produkter ska göras.

Rapportering till PTS om återkallelse från slutanvändare

PTS förelägger, med stöd av 10 § utrustningslagen, Joakim Ågren att senast 2016-04-22 skriftligen meddela PTS effekten av ovanstående åtgärder.

PTS beslut gäller omedelbart.

Skäl för beslutet

Bakgrund

Joakim Ågren, personnummer [redacted] bedriver enskild firma Trampet Hund & Jakt och importerar och saluför bl.a. radioutrustning. Den aktuella produkten saluförs på företagets webbplats www.trampet.se och där kan köpare välja mellan ”T5 USA-versionen” och ”T5 Nordic-versionen”.

PTS har tidigare i skrivelse (Dnr.13-10353) till Joakim Ågren påmint honom om att endast EU versionen av Garmin Astros produkter får sättas på marknaden inom EU. Joakim Ågren har valt att inte hörsamma PTS uppmaning. PTS har även tidigare i en artikel på PTS webbsida¹ informerat allmänheten om att USA-versionen inte får säljas eller tas i bruk i Sverige och att utrustningen orsakar radiostörningar. PTS har fått in anmälningar från Försvarmakten om radiostörningar på frekvenser för militär användning. De aktuella frekvenserna är samma som hundhalsbandet T5 USA-versionen använder.

¹ <http://www.pts.se/sv/Nyheter/Radio/2008/Garmin-Astro-utrustning-for-sparning-av-hundar-far-inte-saljas-eller-anvandas-i-Sverige/>

Vid marknadskontroll den 5 maj 2015 köpte PTS ett exemplar av Garmin Astro 320 + T5 USA-versionen från Trampet Hund & Jakt. Produkten består av Astro 320 (handenheten), T5 USA-versionen (halsbandet) samt tillbehör. PTS kunde vid mottagandet konstatera att produkten levererades i en förpackning med bruten försegling. Serienumren på förpackningen överensstämde inte med serienumret på handenheten respektive serienumret på hundhalsbandet.

CE märkningen saknades på halsbandet (T5 USA-versionen), på kartongen och i den medföljande manualen. Dessutom saknades försäkran om överensstämmelse i utrustningens förpackning.

PTS har provat utrustningen och har funnit att den sänder på radiofrekvenserna 151,820 MHz, 151,880 MHz, 151,940 MHz, 154,570 MHz och 154,600 MHz som används av Försvarmakten.

Den 10 november 2015 besökte PTS Försvarmaktens Marinbas och sände med hundhalsbandet Garmin Astro T5 USA-versionen för att kunna undersöka om radioutsändningen orsakar skadlig radiostörning. PTS kunde tillsammans med Försvarmakten konstatera att deras radiomottagning inom en radie av 18 kilometer stördes allvarligt av denna utrustning. Ljudupptagning utfördes på plats av störsignalen som kunde höras tydligt i Försvarmaktens radiomottagningsutrustning och därmed omöjliggör säker kommunikation. Störsignalen hade dessutom samma karakteristiska signaler som finns beskriven i Försvarmaktens störningsanmälan till PTS.

PTS har efter kontakt med tillverkaren Garmin Nordic Sweden AB fått information om att den utrustning som Joakim Ågren har sålt till PTS har exporterats från USA av ett företag som heter S&D Commodities Corp i New York. Garmin Nordic Sweden AB är medveten om denna import till Sverige och utrustningen är därför programmerad så att den inte ska fungera för användning utanför USA. Enligt Garmin har denna begränsning kringgåts genom att någon i något led har ”hackat” mjukvaran i utrustningen.

Tillämpliga bestämmelser

I lagen (2000:121) om radio- och teleterminalutrustning (utrustningslagen) anges bl.a. följande:

4 § Utrustning får släppas ut på marknaden och tas i bruk endast om den uppfyller de väsentliga egenskapskrav och de krav i övrigt när det gäller produktinformation, bedömning av överensstämmelse och märkning som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Radioutrustning får, utöver vad som gäller enligt första stycket, tas i bruk

endast om användningen är förenlig med lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation och föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.

10 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för efterlevnaden av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

I fråga om radioutrustning som har orsakat eller med fog kan antas komma att orsaka skadlig störning, får tillsynsmyndigheten meddela förelägganden eller förbud som begränsar eller förbjuder utsläppande på marknaden eller avser återkallelse från marknaden, även om utrustningen i övrigt uppfyller gemenskapsrättens krav.

I beslut om föreläggande eller förbud kan tillsynsmyndigheten sätta ut vite.

I PTS föreskrifter (2004:7) om krav m.m. på radio- och teleterminalutrustning föreskrivs bl.a. följande:

9 § Radioutrustning skall dessutom vara så konstruerad att den effektivt utnyttjar det spektrum som är allokerat för markbunden radio- eller satellitradiokommunikation samt för satellitbaneresurser för att undvika skadlig störning.

19 § Utrustning som uppfyller de väsentliga egenskapskraven skall vara försedd med CE-märkning. Ansvarig för att utrustningen märks är tillverkaren, tillverkarens representant i gemenskapen eller den som annars är ansvarig för att utrustningen släpps ut på marknaden inom EES.

Märkningen skall bestå av symbolen ”CE”, återgiven enligt bilaga 5, och sättas på produkten eller produktens märkningsetikett. Dessutom skall märkningen sättas på förpackningen och på de medföljande dokumenten.

När bedömning av överensstämmelse enligt bilagorna 2, 3 eller 4 har skett, skall märkningen åtföljas av det anmälda organets identifikationsnummer.

23 § Tillverkaren eller den som annars ansvarar för att utrustningen släpps ut på marknaden inom EES skall förse användaren med väl synlig information om hur utrustningen är avsedd att användas tillsammans med en försäkran om att utrustningen uppfyller de väsentliga egenskapskraven (*försäkran om överensstämmelse*).

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (förordning 765/2008) föreskrivs bl.a. följande:

Artikel 19

1. (...) Marknadskontrollmyndigheterna får kräva att de ekonomiska aktörerna tillhandahåller sådan dokumentation och information som dessa myndigheter anser sig behöva för att utföra sin verksamhet, inbegripet, när detta är nödvändigt och motiverat, att ha tillträde till de ekonomiska aktörernas lokaler och ha rätt att ta nödvändiga provexemplar av produkterna. De får förstöra eller på annat sätt göra obrukbara produkter som utgör en allvarlig risk, om de anser det vara en nödvändig åtgärd. (...)

PTS gör följande bedömning

Enligt 4 § utrustningslagen ska utrustning som släpps ut på marknaden i Sverige uppfylla de tillämpliga väsentliga egenskapskraven och administrativa kraven. Joakim Ågren importerar och saluför hundhalsbandet Garmin Astro T5 USA-versionen i Sverige och är därför ansvarig för att utrustningen uppfyller kraven i utrustningslagen och i PTS föreskrifter.

Enligt 9 § PTS föreskrifter ska radioutrustningen vara så konstruerad att den effektivt använder radiospektrumet för att undvika skadlig störning. PTS provning har visat att den aktuella produkten sänder på frekvenser som tilldelats Försvarsmakten. Vid mätning på Försvarsmaktens Marinbas har det visat sig att utrustningen orsakar skadlig störning.

PTS finner att utrustningen således inte uppfyller det väsentliga egenskapskravet i 9 § PTS föreskrifter (undvikande av skadlig störning), krav på CE-märkning i 19 § samt krav på försäkran om överensstämmelse i 23 §. Enligt 19 § PTS föreskrifter ska radioutrustningen, dess förpackning och medföljande dokument vara försedda med CE-märket. CE-märket saknas på förpackningen, på halsbandet samt på manualen.

Enligt 23 § PTS föreskrifter ska en försäkran om överensstämmelse följa med produkten. Detta dokument saknas.

Med anledning av ovanstående förelägger PTS Joakim Ågren med stöd av 10 § utrustningslagen att sluta sälja hundhalsbandet Garmin Astro T5 USA-versionen i Sverige.

Störningarna medför allvarliga konsekvenser för Försvarsmaktens radioanvändning i hela landet, både i fredstid och i händelse av incidenter eller militära hot eftersom säker radiokommunikation omöjliggörs. Med hänsyn till att Försvarsmaktens verksamhet påverkas av störningarna finner PTS att enbart

försäljningsförbud inte är en tillräcklig åtgärd i detta fall. För att komma tillrätta med den skadliga störningen måste redan såld utrustning återkallas från slutanvändarna.

PTS förelägger därför Joakim Ågren med stöd av 10 § utrustningslagen att återkalla såld utrustning från slutanvändarna.

Konsekvensen av att denna utrustning används medför en allvarlig risk för Försvarsmaktens radiokommunikation. Eftersom produkterna är eftertraktade, har ett betydande ekonomiskt värde och är svår för gemene man att skilja från den tillåtna T5 Nordic-versionen bedömer PTS att risken är stor att utrustningen efter återkallandet säljs vidare inom EU, t.ex. genom internetförsäljning. PTS anser därför att det är en nödvändig åtgärd att den återkallade utrustningen lämnas till PTS för destruktions.

PTS förelägger därför Joakim Ågren med stöd av art. 19 i förordning 765/2008 att inlämna den återkallade utrustningen till PTS för destruktions.

För att PTS beslut om återkallelse når ut till Joakim Ågrens kunder som köpt utrustningen förelägger PTS Joakim Ågren med stöd av 10 § utrustningslagen att informera kunderna om utrustningens brister samt hur den sålda utrustningen ska återlämnas.

För att effektivt kunna följa upp ärendet förelägger PTS Joakim Ågren med stöd av 10 § utrustningslagen att informera PTS hur han avser att informera de kunder som köpt utrustningen om dess brister och om återkallelse av sålda produkter samt slutligen om effekten av ovanstående åtgärder.

Enligt 10 § utrustningslagen får PTS beslut förenas med vite. Härvid gäller bestämmelserna i lagen (1985:206) om viten (viteslagen). Enligt 3 § viteslagen ska, när vite föreläggs, det fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till att Joakim Ågren har fortsatt att sälja den aktuella utrustningen trots att PTS tidigare har underrättat honom om att den aktuella utrustningen orsakar skadlig störning och inte får säljas i Sverige finner PTS att vitet bör sättas relativt högt. PTS fastställer därför vitesbeloppet till 150 000 kr.

Enligt 15 § utrustningslagen gäller PTS beslut omedelbart, även om det överklagas.

Underrättelse om överklagande

Beslutet kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm, se *bilaga 1*.

Catarina Wretman
divisionschef

Underrättelse om överklagande

Om ni vill överklaga detta beslut ska ni skriva till Förvaltningsrätten i Stockholm. Brevet ska dock sändas till Post- och telestyrelsen, Box 5398, 102 49 Stockholm.

Tala om i brevet vilket beslut ni överklagar genom att ange beslutets nummer. Tala också om vilken ändring av beslutet ni vill ha. Brevet ska skrivas under.

PTS måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fått del av beslutet. Annars kan överklagandet inte prövas.

PTS sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om PTS inte själv ändrar beslutet på det sätt ni begärt.

Om något är oklart kan ni vända er till PTS.

Beslutat av: Catarina Wretman